

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos & Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

4. Philonis, & S. Gregorij Nysseni de hominis in bestiam metamorphosi sententia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

site itaq; & curate, ne quando huiusmodi calamitatibus obnoxios fieri vos accidat. Et alio libro. Quid verò est, quod illum hominem esse dixisti? Quaeq; enim res ex figura simplice non est indicanda; alioqui cereum quoq; malum pro malo habeas; ipsumq; & odo-rem & saporem mali habere contendas. Figura externa circumscrip-
tio satis non facit, ut rem esse aliquam pronunciemus. Quamobrē
ut homo dicatur quispiam, satis non est, nam et oculos habere:
sed cum hominem esse censeo, si ita ut hominem decet, senserit. Ali-
quis est, qui rationem non percipiat, nec castigatus obtemperat: Ta-
lis nimirum pro asino est habendus, pudorisq; sensum depositum omnem,
inutilis est, & quiduis potius quam homo. Is nimirum querit ali-
quem, quem calcibus, aut dentibus impetat. Quocirca nec asinus
est, nec ovis, sed fera quadam, & immanis bestia.

Ne autem Epictetus hæc ex schola Stoicorum, censurā quadam Stoicā, hausisse videatur, etiam alios in hanc sententiam iuisse monstrandumus. Philo doctissimus Iudæus¹, Chaldaei, inquit hominem Enos vocant, ac si solus verè homo sit, qui Philo in lib: res bonas expectat, & bona spes se sustinet. Vnde manifestū est, quod de Abraham. spes carentem non hominem existimant, sed bestiam humana forma preditam, cui desit spes proprium ornamentum humana anima. Im-
mò usque adeò talis est bestia humana forma predita, vt D. Gre-
gorius Nyssenus in illud: Et presit bestijs ita scribat: Impera be-
stij omnibus, quæ sunt in te. Quid? inquires, egone in me ipso bestias
habeo? Tu verò bestias habes, & eas quidem innumerabiles, plurima
inte est bestiarum multitudine. Ac ne me contumeliosum existimes, dic,
amabo, parvane est bestia iracundia, quando latrat in corde tuo?
nonne ea est quouis cane crudelior? Quid? in callido animo tuo do-
lus latitans, nonne quouis urso fraudulento sanior est? Quid? non-
ne fera est hypocrisia, vel immanissima? Qui autem impetu rapitur
ad contumeliā nonne scorpius est? Qui præceps ad vindictam ultio-
nemq; fertur, nonne est viperagranissima? Quid auarus ipse? non-
ne lupus est rapacissimus? Nulla in nobis fera non inuenitur. Qui
feminarum amoribus insaniunt, nonne furiosi sunt equi? Equi a-
matores, inquit, & emissarij facti sunt, unusquisq; ad uxorem
proximi sui hinniebat. Sic in alicuius fera naturam quisq; conuerti-
tur, ut aliquo animi vitio, perturbationeq; vincitur. Ex quo fit, vt

IV.

innumerabiles in nobis sint ferae. Credis igitur te ferarum esse dominum, ac principem, filios, qua foris sunt, imperes, eas autem quae intus versantur non domes, ac regas? Quorsum tibi ratio, quae leones vincis, eorumque fremitum non reformidas, cum ipse dentibus frendas, ut Leo, & prae iracundia vocem confusam, & perturbatum clamorem emitas? Quid enim grauius aut acerbius est, quam cum iracundia furor totus erumpere nititur, nec intus ullo modo contineri potest? cum ab aliqua perturbatione vixit homo, non iam ipse imperat, sed in eius animo perturbatio dominatur. Quamobrem cum ita creatus sis, ut bestias imperes, & serpentibus, & volatilibus, perturbationibus impera. Ne permittas cogitationem tuam sublimem vagari. Ne finas animum tuum levitate instabilem ferri. Datum est tibi ut anibus prafis: absurdum erit si visco volantes illas ne capias, ut ipse leuis sis, effearisque superbia. Ne sublimes spiritu tollas, ne intumescas, ne tibi nimium placeas, aut plus de re sentias, quam patiatur humana conditio. Ne landibus inflatus extollaris, ne te ipse iactares, aut magnum aliquid esse putas. Alioquin triuolucrum similis, qua natura leues & instabiles huc illuc feruntur, & volitant. Tuum igitur animum moderare, eiique impera, si via rebus omnibus imperare. Hac ratione nobis in animantia attribuum imperium nos monet ac diffonit, ut ipsi nobis imperemus.

V.
S. Chrysost.
Hom. 4. in
Matth.

Consonat D. Nysseno D. Chrysostomus his verbis, dum fidelem non ex fidei legibus viuentem ita castigat: *Quid vero fidelem dico? Nec enim es homo, si manifeste possum videre. Cum namque tanquam asinus recalcitres; lascivias autem ut tauri; tanquam equus vero post mulieres hinnias; ventri tanquam ursi indulges; & ut mulus carnem impinges; & malum memoria tenes; vilut camelus; porro rapias quidem ut lupus; at ut serpens irascaris; serias ut scorpions; sis subdolis ut vulpes; nequitia vero tanquam aspis & viperarum venenum sernes; at sicut ille malignus damon fratres impugnes: quomodo te cum hominibus commumerare valeam,*

Idem hom. 1.
an loan.

Isidor. Pelu.
Act. lib. 2.
Ep. 135.

talis in te natura signis cum non intuerar? Hac ille, qui alibi addit, brutum quodlibet unicam bestiam esse; qui vero a virtute deflectit, in tot bestias, quot peccata admittit, transformari.

Imitatur idem magnus Chrysostomi emulator, ac aliquando auditor, Isidorus Pelusiota his verbis: Si rem accuratius exalte